

Partijprogramma

samengevat in
10 punten

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

NIET RECHTS

NIET LINKS

3 A
50

Eindredactie : Drs N. Konst
 Medewerkers : E. H. A. van Buuren Drs J. Janmaat
 A. G. Broekema Drs M. Th. Giesen
 H. de Wijer W. J. Scheelings

Corr.adres : Postbus 79,
 1000 AB Amsterdam

Telefoon : 020-85 05 84 (ook 's avonds 20.00-22.00 uur)
 Postgiro : 52.87.288 Middenweg

Losse nummers f 4,00 Jaarabbonement (10 nrs.) f 40,00

© *CENTRUMPARTIJ/MIDDENWEG 1982*

HOOFDSEKRETARIAAT CENTRUMPARTIJ:

Postbus 670
 2501 CR Den Haag
 tel. 070 - 46 33 22 (10.00-17.00 uur)
 020 - 85 05 84 (iedere avond 20.00-22.30 uur)
 Postgiro nr. 52.87.288 ledenadministratie
 Centrubank 93.68.02.693

KIESKRINGSEKRETARIATEN CENTRUMPARTIJ:

OOST N. BRABANT Postbus 3133 5203 DC 's-Hertogenbosch	LEIDEN Postbus 260 2350 AF Leiderdorp	DRENTHE Postbus 54 7920 AA Zuidwolde
WEST N. BRABANT Postbus 330 5203 AH Tilburg	DORDRECHT Postbus 19 3300 AA Dordrecht	LIMBURG Postbus 905 6200 AX Maastricht
NOORD GELDERLAND Postbus 568 6800 AN Arnhem	AMSTERDAM Postbus 79 1000 AB Amsterdam	KENNEMER/GOOI Postbus 6111 2001 HC Haarlem
ZUID GELDERLAND Postbus 1152 6501 BD Nijmegen	FRIESLAND Postbus 71 8903 JA Leeuwarden	ZEELAND Postbus 260 4530 AG Terneuzen
STAD ROTTERDAM Postbus 33042 3005 EA Rotterdam	OVERIJSSSEL Postbus 141 8000 AC Zwolle	Prov. UTRECHT Postbus 19095 3501 DB Utrecht
's-GRAVENHAGE Postbus 670 2501 CR Den Haag	Prov. GRONINGEN Postbus 1030 9640 BA Veendam	KOP NOORD-HOLLAND Postbus 271 1850 AG Heiloo

INHOUD:

1	INLEIDING:	
	1.1. EEN DOORBRAAKPARTIJ VOOR POLITIEKE VERNIEUWING	2.
2	VERKIEZINGSPROGRAMMA:	
	2.1. NIET RECHTS, NIET LINKS <i>Staatkundig programma</i>	4.
	2.2. EEN EERLIJKE BOTERHAM <i>Sociaal-ekonomisch programma</i>	8.
	2.3. IK ZAL HANDHAVEN <i>Defensie programma</i>	16.
	2.4. NAAR EEN RECHTVAARDIGE WERELDORDE <i>Ontwikkelingssamenwerking programma</i>	20.
	2.5. OP ZOEK NAAR EEN ZINVOL BESTAAN <i>Onderwijs- en kultuur programma</i>	25.
	2.6. EEN VEILIG NEDERLAND <i>Misdaadpreventie- en bestrijding</i>	29.
	2.7. EEN LEEFBAAR MILIEU <i>Milieu en ruimtelijke ordening</i>	32.

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

I N L E I D I N G

1.1. *Een doorbraakpartij voor politieke vernieuwing.*

De Centruumpartij is op 11 maart 1980 opgericht. Zij is in zoverre uniek, omdat zij niet de belangen van links of rechts, maar die van héél het land vooropstelt. In dit opzicht is de Centruumpartij een doorbraakpartij. Daarom ook zijn de bestaande partijen, voorzover zij gebaat zijn bij het voortbestaan van een schotjesgeest, bang voor ons. Uit gebrek aan redelijke argumenten om allerlei ideeën van ons te weerleggen, schuwen dergelijke partijen niet om ondemokratische middelen als laster en zelfs terreur, te gebruiken om ons als politieke tegenspeler uit te schakelen.

Welnu, op precies dezelfde wijze wordt de nederlandse politiek al jarenlang verziekt door de taboesfeer die deze partijen kunstmatig in leven proberen te houden rond die vraagstukken, waarvoor zij binnen hun eigen socialistische, liberalistische of christendemokratische ideologieën geen fatsoenlijke oplossing weten te vinden. Voor deze partijen is deze taboesfeer - en de hierop gebaseerde struisvogelpolitiek van de door hen geleverde regeringen - namelijk nodig om hun leden bij elkaar te houden. Anders zou de scheidslijn tussen voor- en tegenstanders van allerlei politieke oplossingen immers dwars door hun eigen gelederen gaan lopen. Denkt U maar aan het vraagstuk van de kernenergie, de abortus, en van de binnenstromende vreemdelingen. Intussen worden door dit partijpolitiek egoïsme al deze problemen nooit werkelijk opgelost. Integendeel, of er nu een links of rechts kabinet, een Den Uyl of Van Agt, aan het bewind is, het blijkt allemaal weer lood om oud ijzer. En dus worden de problemen waar Nederland mee te kampen heeft steeds ernstiger en veelvuldiger. Het resultaat is dat ons land nu flink onleefbaar aan het worden is!

Partijpolitieke vernieuwing is daarom gewenst om de huidige spiraal van werkloosheid, woningnood, misdaad, vervuiling, enz. te doorbreken. Aan deze partijpolitieke vernieuwing is door de oprichting van zo'n doorbraakpartij als de Centruumpartij een begin gemaakt. Hoe stelt zij zich deze vernieuwing, deze doorbraak,

voor? Leest U ons verkiezingsprogramma en U zult er konkrete en nauwkeurig uitgewerkte ideeën in aantreffen. Hard bouwen wij ook aan die vruchtbare sfeer van eensgezindheid, nodig om allerlei politieke problemen doelmatig aan te pakken. Deze sfeer zult U al binnen onze partij aantreffen. Dit is niet verwonderlijk, want ieder van ons gelooft nog in het gezonde, nuchtere verstand en de werklust van de gemiddelde nederlander, dat zelfde verstand en eerlijk zweet met behulp waarvan wij ons land hebben opgebouwd. Dus mensen, kop op! Juist in deze barre jaren tachtig moeten wij dóórzetten. Doet er wat aan. Laten wij ons sámen inzetten voor het behoud en de verdere ontwikkeling van onze natuur en kultuur, die behoren tot ons nationaal erfgoed, waar wij nederlanders stuk voor stuk verantwoordelijk voor zijn jegens onze eigen generatie, ons voor- en ons nageslacht.

(advertentie)

LEES DE 'MIDDENWEG',
het blad van het weten-
schappelijk bureau ten
dienste van de Centrum-
demokratie!

Losse nummers : f 4,00

Jaarabonnement: f40,00

Centrumpartijnl. : gratis

VERKIEZINGSPROGRAMMA

2.1. NIET RECHTS - NIET LINKS *Staatkundig programma van de Centruumpartij.*

Inleiding.

De nederlandse staat ontleent zijn voornaamste bestaansrecht aan het behoud en het dynamisch uitbouwen van de nederlandse kultuur, zoals die zich in de loop van de europese geschiedenis volgens christelijke en humanistische normen en waarden heeft ontwikkeld. Het Huis van Oranje-Nassau, het Wilhelmus, de Nederlandse Driekleur, de Nederlandse Leeuw en Wapenspreuk zijn *levende* symbolen van de gemeenschappelijke wil van het nederlandse volk om zijn kultureel erfgoed in staatkundige onafhankelijkheid te bewaren (n.b. '*ik zal handhaven*') en verder te ontwikkelen. Deze symbolen geven uitdrukking aan het feit dat de nederlandse staat dus niet louter een sociaal-ekonomische organisatievorm is, die zijn bestaansreden vindt in enkel maar de behartiging van de materiële en geestelijke belangen van een vrij willekeurig aantal bevolkingsgroepen, die ieder het groepsbelang laten prevaleren boven het landsbelang. Ter onderstreping van de eensgezindheid van het nederlandse volk om als zelfstandige kulturele eenheid in de wereld (h)erkend te worden, wordt de jaarlijkse bede bij de opening van de Staten-Generaal weer ingevoerd. Deze bede wordt evenwel opnieuw geformuleerd, en wel in de geest van het christendom én het humanisme.

De nederlandse overheid is er om de belangen van heel het nederlandse volk te dienen. Hierbij fungeren de *Rechten van de Mens* en het *Zelfbeschikkingsrecht van ons volk* als normatief uitgangspunt bij al haar werkzaamheden. De nederlandse democratie dient te bestaan uit een evenwichtige combinatie van een *representatieve* democratie en een *direkte* democratie. Onder representatieve democratie wordt verstaan een op basis van evenredige vertegenwoordiging gekozen parlement zonder kiesdrempel. Om te voorkomen dat de parlementaire democratie steeds meer transformeert in een partijenstaat, waarin het parlement gereduceerd wordt tot machtsinstrument in handen van een kleine minderheid politiek georganiseerde kiezers (n.b.

op het ogenblik minder dan 10 % van de kiesgerechtigde bevolking!), wordt deze vorm van representatieve democratie aangevuld met twee wezenlijke elementen van de direkte democratie, te weten het *referendum* (of volksraadpleging) en het *volksinitiatief* op landelijk, regionaal en plaatselijk nivo.

1. Optimale betrokkenheid bij het bestuur

1.1. De democratische besluitvorming op landelijk, regionaal en plaatselijk nivo wordt verbeterd door invoering van het *referendum* en het *volksinitiatief*. Onder referendum wordt verstaan een uitspraak van alle stemgerechtigde nederlandse staatsburgers, welke dient ter bekrachtiging of afkeuring van een voorstel van overheidswege. Met volksinitiatief wordt bedoeld een stemming over een voorstel dat vanuit de nederlandse burgerij zelf is voortgekomen. Deze twee elementen van direkte democratie zijn bedoeld als korrektiemiddel en controle-mechanisme op het funktioneren van de landelijke, regionale en plaatselijke overheid.

Invoering van referendum en volksinitiatief geschiedt in twee fasen. De eerste fase treedt in wanneer een meerderheid in de Tweede Kamer haar fiat geeft om te experimenteren met een *konsultatief* referendum, dat is een referendum, waarvan de uitslag juridisch niet bindend is. (Uit de praktijk van b.v. Noorwegen blijkt dat de regering bij haar besluitvorming wel degelijk rekening houdt met de uitslag van zo'n referendum). De ervaring die met het konsultatief referendum verkregen is, wordt verwerkt in het voorstel tot grondwetswijziging hieromtrent. Na aanvaarding van dit voorstel treedt de tweede fase in.

1.2. De democratische besluitvorming op regionaal en plaatselijk nivo wordt verbeterd door instelling van *wijk-, dorp- en streekraden*. Deze raden vormen een geïntegreerd onderdeel van de plaatselijke of regionale overheid. De wenselijkheid om de plaatselijke en regionale nederlandse bevolking te laten kiezen tussen zo'n radenstelsel en een regelmatig terugkerend (konsultatief) referendum op plaatselijk, resp. regionaal nivo wordt nagegaan.

1.3. Het actief en passief kiesrecht is voorbehouden aan nederlandse staatsburgers.

1.4. De wenselijkheid van verkiezing van burgemeesters, en andere regionale en plaatselijke ambtsbekleders wordt nagegaan.

1.5. De Eerste Kamer wordt direkt gekozen.

Ter versnelling van de wetgevende procedures en een betere funktionering wordt de Eerste Kamer het budgetrecht ontnomen.

1.6. De Algemene Rekenkamer kontroleert alle overheids-uitgaven. De uitgaven van alle ministeries, die nu op de post 'geheim' buiten de kontrole vallen, worden onder kontrole van de Rekenkamer gebracht en publiekelijk verantwoord. Uitgaven, welke om redenen van de veiligheid der Staat niet publiekelijk bekend gemaakt mogen worden, worden alleen gedaan door het Ministerie van Algemene Zaken. De kontrole hiervan wordt eveneens gedaan door de Algemene Rekenkamer. Mocht deze rekenkamer de uitgaven niet kunnen fiatteren, wordt de desbetreffende post voorgelegd aan de Hoge Raad. Stelt de Hoge Raad de rekenkamer in het gelijk, dan wordt de zaak openbaar gemaakt.

1.7. De overheid dient zich terughoudend op te stellen inzake wet- en regelgeving om te voorkomen dat de private levenssfeer van de staatsburger geheel uitgehold wordt en zijn denken en doen niet meer in vrijheid kan plaatsvinden.

2. Het overheidsapparaat als doelmatig en doorzichtig apparaat in het algemeen belang.

2.1. Het aantal ministeries wordt beperkt tot tien, namelijk die van:

1. Algemene Zaken onder leiding van de Minister-President,

2. Buitenlandse Zaken,

3. Justitie,

4. Binnenlandse Zaken,

5. Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen,

6. Financiën,

7. Defensie,

8. Welvaart (Economische Zaken, Landbouw en Visserij),

9. Welzijn (Sociale Zaken, Maatschappelijk Werk, Volksgezondheid),

10. Milieu (Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening, Verkeer, Waterstaat, Milieuhygiëne).

2.2. Het ambtenarenapparaat wordt tot redelijke afmetingen teruggebracht; zijn werkzaamheden worden op doelmatige wijze heringedeeld.

2.3. De overheid stoot alle taken af die beter door het bedrijfsleven vervuld kunnen worden.

3. Nederland en de wereld.

3.1. De regering behartigt door middel van haar vertegenwoordigers in het buitenland de belangen van de nederlandse staatsburgers. Met het oog hierop eerbiedigt zij onverkort het beginsel van niet-inmenging in interne aangelegenheden van andere landen, voorzover deze het internationale volkenrecht niet schenden. Dit betekent, dat de regering géén handelsboykotten, belerende regeringsverklaringen en andere maatregelen uitvaardigt tegen landen die de nederlandse belangen niet schaden.

3.2. Samenwerking op regeringsnivo met landen die de mensenrechten schaden wordt zo mogelijk voorkomen.

3.3. De regering ziet nauwlettend toe, dat de europese integratie in het kader van de Europese Gemeenschap (EG) de nederlandse belangen niet schaden. Bij de opstelling van het europese integratie-beleid moet, meer nog dan voorheen, rekening gehouden worden met de specifiek nederlandse problemen van overbevolking en ruimtegebrek.

3.4. De regering voert een actief ontwikkelingsbeleid om de mondiale kloof tussen arm en rijk zo spoedig mogelijk te dichten (zie verder het ontwikkelingsbeleid op bl.20).

3.5. De regering doet actief mee aan de multilaterale pogingen tot ontspanning en ontwapening.

3.6. De nederlandse overheid is verplicht om een vruchtbare interactie te onderhouden met vertegenwoordigers van de nederlandse cultuur in het buitenland zonder zich hierbij in te laten met de binnenlandse politiek van het land, waar deze vertegenwoordigers wonen.

2.2. EEN EERLIJKE BOTERHAM

Sociaal-ekonomisch programma van de Centruumpartij.

Inleiding.

De Centruumpartij gaat bij de opstelling van haar sociaal-ekonomisch beleid uit van vijf ekonomische randvoorwaarden. Deze zijn:

1. een evenwichtige betalingsbalans
2. een rechtvaardige inkomensverdeling,
3. een stabiel prijspeil,
4. volledige en volwaardige werkgelegenheid,
5. een verantwoorde ekonomische groei.

Deze voorwaarden zijn hier in a-selekte volgorde weergegeven. Ze worden dus alle even belangrijk geacht, hoewel met betrekking tot de vijfde voorwaarde de nodige reserves op hun plaats zijn, gezien de zorgwekkende nadering van de ekologisch en sociaal verantwoorde grenzen aan de groei van het Bruto Nationaal Produkt (BNP).

Genoemde vijf ekonomische randvoorwaarden hebben volgens de ideologie van de Centruumpartij vijf sociale spiegelpunten. Hierbij staat het begrip *welzijn* centraal, in tegenstelling tot de ekonomische randvoorwaarden, waarbij het begrip materiële *welvaart* centraal staat. Zo is het spiegelpunt:

- van 1. een evenwichtige betalingbalans
 - 1'. een verantwoorde zelfvoorzieningsgraad;
- van 2. een rechtvaardige inkomensverdeling
 - 2'. een rechtvaardige sociale lastenverdeling;
- van 3. een stabiel prijspeil
 - 3'. een gezonde konsumenten- en producenten-ethiek
- van 4. volledige en volwaardige werkgelegenheid
 - 4'. optimale ontplooiingsmogelijkheden;
- van 5. een verantwoorde ekonomische groei
 - 5'. sociaal en ekologisch verantwoorde verdeling van ruimte, grondstoffen en energie.

Om op het gebied van ieder van de vijf ekonomische randvoorwaarden een maatschappelijk verantwoorde beslissing te nemen, moet rekening gehouden worden met de korresponderende sociale spiegelpunten. Deze weg, het zoeken naar *het juiste midden* tussen welvaart en welzijn, staat de Centruumpartij voor ogen bij de for-

mulering van haar sociaal-ekonomisch programma.

Als primaire doelstelling hiervoor kiest de Centruumpartij voor wijziging en bijsturing van de bestaande ekonomische orde, voorzover deze een rechtvaardige samenleving in de weg staat. Het *harmoniemodel* ziet ze als het ideale kader waarbinnen deze doelstelling verwezenlijkt kan worden, indachtig haar normatief uitgangspunt, dat alle mensen in gelijke mate medeverantwoordelijk zijn voor een eerlijke verdeling van de schaarse goederen op de planeet aarde.

1. De rol van de overheid in onze ekonomie.

1.0. De staat dient het sociaal-ekonomisch gebeuren zoveel mogelijk ongemoeid te laten binnen de genoemde randvoorwaarden.

1.1. De overheid houdt bij de opstelling en uitvoering van haar beleid ernstig rekening met de sociaal en ekologisch verantwoorde grenzen aan de groei van het Bruto Nationaal Produkt.

1.2. De overheid komt alleen dan tot een loonmaatregel, wanneer uit onafhankelijk onderzoek blijkt, dat de in vrij overleg overeengekomen stijging van arbeidskosten leidt tot een maatschappelijk onaanvaardbaar percentage van structurele werkloosheid.

1.3. De door geringe ekonomische groei of zelfs ekonomische teruggang ontstane spanning tussen belangen van de publieke en partikuliere sektor wordt tegengegaan door afremming van de kollektieve uitgaven.

1.4. De overheid grijpt in beginsel alleen in partikuliere investeringen in, wanneer deze investeringen schade toebrengen of dreigen toe te brengen aan het algemeen belang.

1.5. Een betere overlegstructuur voor de sociale partners is geboden. Een en ander is te bereiken door de bevoegdheden van de Sociaal-Ekonomische Raad (SER) uit te breiden.

1.6. De Nederlandse Herstrukturierungs-Maatschappij (NEHEM) krijgt haar oorspronkelijke taak en bevoegdheden terug.

1.7. De overheid neemt wettelijke maatregelen ter verbetering van de rechtspositie van de konsument. Zij stelt een landelijk voorlichtingsorgaan in, ter bevorde-

ring van maatschappelijk en ekologisch verantwoord konsumenten- en producentengedrag. In het bestuur van dit orgaan nemen vertegenwoordigers van alle sociale partners zitting.

1.8. De overheid neemt bijzondere maatregelen ter bescherming van de belangen van de middenstand, de landbouw en de visserij. In overleg met vertegenwoordigers van de betrokken sectoren stelt zij richtlijnen op voor de kosten der produktiemiddelen en geeft zij minimum loongaranties.

1.9. Bij het nemen van steunmaatregelen door de overheid ten behoeve van (semi-)partikuliere bedrijven wordt konkurrentievervalsing vermeden.

1.10. Slecht lopende bedrijven worden niet kunstmatig in stand gehouden door het verlenen van overheidssubsidies. Daarentegen verleent de overheid steun aan de werknemers van deze bedrijven bij het vinden van passende arbeid en bij het dragen van de nadelen die zij bij bedrijfssluiting ondervinden.

1.11. De overheid neemt maatregelen om een redelijke mate van zelfverzorging van de nederlandse ekonomie te bereiken, teneinde in tijden van internationale spanning en oorlogsdreiging doeltreffend te kunnen reageren op iedere vorm van stagnatie en blokkade. Deze maatregelen betreffen met name het in stand houden van bedrijven in de voedings- en kledingssektor, alsmede in de sectoren waar strategische goederen worden vervaardigd.

1.12. De strafmaat voor het in dienst hebben van illegaal in Nederland verblijvende buitenlanders wordt aanzienlijk verhoogd. De controle ter voorkoming of bestrijding van het in dienst hebben van deze buitenlanders wordt verscherpt.

2. De werknemers in onze ekonomie.

2.1. De werknemers vormen een onmisbare schakel in het produktieproces van iedere onderneming. Zij zijn medeverantwoordelijk voor het reilen en zeilen van de onderneming waarvoor zij werken en worden daarom betrokken bij het bestuur daarvan. Zij hebben recht op menswaardige arbeid en een adekwate beloning hiervoor.

2.2. De werknemers hebben recht op het uitoefenen van invloed op hun arbeid, arbeidsomstandigheden en arbeidsvoorwaarden.

2.3. De belangen van de werknemers lopen parallel aan die van hun werkgevers: beiden hebben immers evenveel belang bij het welvaren van de onderneming waar zij voor werken. Deze belangen komen tot uitdrukking in een bij de wet geregelde bestuursvorm van de onderneming (zie verder punt 4 hieronder)

2.4. De overheid ziet toe dat de veiligheidsvoorschriften van iedere onderneming optimaal zijn voor alle betrokkenen, omwonenden en passanten.

2.5. Werknemers hebben recht op een extra vergoeding voor vuil, onaangenaam, gevaarlijk werk en/of werk dat schadelijk is voor hun gezondheid.

2.6. Stakingen voor het verkrijgen van betere beloning en arbeidsvoorwaarden zijn volkomen legitiem, indien alle andere vormen van overleg gefaald hebben. De overheid ziet toe dat stakingen niet gepaard gaan met intimidatie en allerlei vormen van geweldpleging.

2.7. De arbeid wordt zo georganiseerd dat de bevrediging voor de werknemer optimaal is.

2.8. Alle werknemers vallen onder een Collectieve Arbeids Overeenkomst (CAO).

3. De ondernemers in onze economie.

3.1. De overheid neemt maatregelen om het ondernemingsklimaat in Nederland te verbeteren.

3.2. Er wordt een belastingvrije voet ingebouwd in de vennootschapsbelasting.

3.3. Het belastingstelsel wordt zo gewijzigd dat hiervan een bevorderende werking uitgaat op arbeidsintensieve en kleinschalige ondernemingen, alsmede op maatregelen ter humanisering van de arbeid.

3.4. De overheid steunt de ondernemers met kredieten, garanties en andere maatregelen bij het kommerciëel aantrekkelijk maken van nieuwe vindingen.

4. Het bestuur van de onderneming.

4.1. De inrichting van het bestuur van een onderneming is gebaseerd op het beginsel dat de onderneming een samenwerkingsverband is waarin de produktiefactoren

arbeid en kapitaal volstrekt *gelijkwaardig* zijn.

4.2. De ideale samenstelling van de Raad van Commissarissen (RvC) bestaat derhalve voor de helft uit werknemers en de helft uit kapitaalverschaffers. Samen kiezen zij een voorzitter. Bij het staken der stemmen is de stem van de voorzitter doorslaggevend. De bevoegdheden van de RvC worden uitgebreid.

4.3. De Ondernemingsraad (OR) heeft als taak op te komen voor de belangen van de werknemers.

4.4. De Aandeelhoudersvergadering (AV) heeft als taak op te komen voor de belangen van de aandeelhouders.

4.5. OR en AV hebben recht op gelijkwaardige invloed op het beleid van een onderneming. De ondernemingsdirectie (OD) voert dit beleid uit.

4.6. De OD kan slechts op grond van bij de wet omschreven redenen informatie weigeren aan de OR en de AV.

4.7. Ondernemingen in het midden- en kleinbedrijf bepalen binnen de bij de wet vastgestelde grenzen zelf hun werktijden en openstelling.

4.8. Iedere onderneming is verplicht een RvC, een OR, een AV en een OD in te stellen. Indien de meerderheid van de werknemers en de directie een andere democratische besluitvorming voorstaan voor het bestuur van hun onderneming, dan wordt deze na goedkeuring door de SER als zodanig wettelijk erkend.

4. Verhouding van de ondernemingen onderling.

4.1. De overheid ziet toe dat eerlijke mededinging in de vrije marktsituatie gewaarborgd is.

4.2. In verband hiermee worden wettelijke maatregelen genomen ter bestrijding van monopolie-posities, agressieve verkoopmethoden en andere concurrentievervalsende tactieken.

4.3. Uitgaande van de vaststelling dat *kleinschaligheid* de medeverantwoordelijkheid van alle deelnemers aan het arbeidsproces, hun goede onderlinge verhoudingen alsmede hun arbeidsmotivatie doorgaans de beste ontplooiingskansen biedt, stimuleert de overheid met allerlei wettelijke maatregelen de ontwikkeling van het *midden- en kleinbedrijf*.

4.4. De overheid voert een actief beleid om het nederlandse bedrijfsleven aan aantrekkelijke exportorders te helpen.

4.5. Met inachtneming van de internationale verdragen hieromtrent ziet de overheid toe dat de invoer van buitenlandse goederen en diensten de binnenlandse werkgelegenheid niet noemenswaardig in gevaar brengt.

4.6. Vestiging van buitenlandse ondernemingen in Nederland wordt fiscaal aantrekkelijk gemaakt voorzover deze de werkgelegenheid bevorderen in de problematische regio's en het leefmilieu niet in gevaar brengen.

4.7. Het vergunningenstelsel voor vestiging van bedrijven wordt sterk vereenvoudigd, zodat iedereen die een onderneming wil opzetten zonder hinderlijke vertraging vanwege bureaucratische ambtenarij aan de slag kan.

5. Maatschappelijke zekerheid

5.0. Het sociale zekerheidsstelsel kan alleen dan zinvol zijn en gehandhaafd blijven als het zekerheid geeft aan de eigen bevolking. Een andere opvatting voor dit stelsel is zowel sociaal-kultureel als financieel-ekonomisch rampzalig voor ons land.

5.1. Het sociale uitkeringen-stelsel wordt sterk vereenvoudigd door iedere nederlander vanaf zijn 18e jaar recht te geven op een minimum-uitkering (70% van het netto minimumloon) voor een wettelijk omschreven periode in geval van:

1. volledige *arbeidsongeschiktheid* ten gevolge van ziekte of gebreken,
2. onvrijwillige *werkloosheid*
3. *studie* in de leerrechtperiode.

Boven dit bedrag kan hij zich partikulier verzekeren.

5.2. De eerste drie in Nederland woonachtige kinderen van de moeder hebben recht op kinderbijslag tot en met hun 17e jaar.

5.3. Iedere nederlander is verplicht verzekerd voor ziektekosten tot een bepaald maximum. De premie van deze verzekering is sterk progressief gekoppeld aan het inkomen van de verzekerde. Boven dit maximum kan hij zich partikulier verzekeren.

5.4. De kwaliteit van het verplichte ziektekosten-verzekeringsspakket wordt verhoogd door het inkluderen van dienstverlening in de sectoren van tandheelkunde, paramedische zorg, erkende alternatieve geneeswijzen en medische en tandheelkundige preventie.

5.5. Belastingfraude, ontduiking van de verplichte sociale lasten en misbruik van sociale voorzieningen worden krachtig bestreden met behulp van oprichting van een landelijk orgaan. Een in te stellen overheidskommissie gaat na in hoeverre de vakbonden en werkgeversorganisaties kunnen of willen worden ingeschakeld bij de bestrijding hiervan.

6. Wonen, een elementaire behoefte.

6.1. Er wordt een vijfjaren-plan opgesteld om de woningnood binnen vijf tot maximaal tien jaar volledig op te heffen. In het kader van deze landelijke aanpak wordt misbruik van huizen- en grondspekulatie aan banden gelegd. Zo nodig worden speculatie-objekten onteigend en bepaalt de overheid in nauw overleg met de wijk-, dorps-, stads- en/of streekraden er de meest wenselijke bestemming voor.

6.2. Het voortrekken van bepaalde groepen -en dus ook diskriminatie van de eigen bevolking in Nederland- bij woningtoewijzing wordt onmogelijk gemaakt.

6.3. Bij het bouwen van nieuwe huizen en bij renovatiebouw wordt voorrang verleend aan één- en tweepersoonswoningen voor werkende en studerende jongeren vanaf hun achttiende jaar en voor bejaarden.

6.4. Overwogen wordt in hoeverre het mogelijk is alle werklozen in te schakelen bij het meehelpen aan de oplossing van de huidige woningnood.

6.5. De huur van alle woningen wordt aan de feitelijke markt-verhoudingen aangepast. Maar er komen sluitende wettelijke maatregelen om woeker-huren onmogelijk te maken.

7. Eerlijk zullen wij alles delen.

7.1. Er wordt gestreefd naar een krachtige belastingverlaging door een eerlijke en doelmatige herindeling van de kollektieve uitgaven en door maatregelen tegen de

hoge verspillingsgraad, die bij vele overheidsdiensten voorkomt. Voorts wordt het huidige belastingstelsel herzien om een zo groot mogelijke doorzichtigheid en evenredige lastenverdeling te verkrijgen.

7.2. Werk is voor de mens niet alleen een middel om in zijn onderhoud te voorzien. Werk betekent voor velen -zo niet de meerderheid- een belangrijke levensvulling. Want door het werk worden tal van vermogens en gevoelens ten volle ontplooid. In dit opzicht geeft werk zin en inhoud aan het bestaan van velen. Daarom is het de taak van de overheid iedere nederlander behulpzaam te zijn in het vinden van gepaste en menswaardige arbeid, waarin zijn capaciteiten ten volle tot hun recht komen.

Iemand die zijn werk zinnig en prettig vindt, funktioneert hierin optimaal en werkt bovendien stimulerend op zijn omgeving. Daarom is het begrip 'passende en menswaardige arbeid' ook een economisch begrip, omdat het inhoudt dat de menselijke vermogens met meest doelmatig -en dus 'economisch'- gebruikt worden.

In tijden als nu, waarin het werk in vele sectoren schaars wordt, voert de overheid een actief beleid om een eerlijke en doelmatige herverdeling van de beschikbare arbeid te stimuleren. Als grootste werkgever in Nederland gaat zij hierbij voorop in het scheppen van *deeltijdbanen* en *variabele werktijden*.

2.3. I K Z A L H A N D H A V E N

Richtlijnen voor een verantwoord wapenbeleid en gemotiveerde landsverdediging van de Centruumpartij.

Inleiding.

De Centruumpartij ziet de landsverdediging opgedeeld in drie soorten taken: de militaire verdediging, de civiele verdediging en de sociaal-ekonomische verdediging.

1. De militaire verdediging.

1.1. De militaire verdediging wordt onderverdeeld in kerntaken, konventionele taken en manschap-taken.

1.2. De overheid streeft naar afschaffing van de kerntaken. In verband hiermee worden de kernwapens onderverdeeld in *offensieve kernwapens* (wapens met een explosieve lading van meer dan één kiloton TNT) en *defensieve kernwapens* (idem gelijk of minder dan één kiloton TNT).

1.3. De regering dringt bij haar bondgenoten aan op een zo spoedig mogelijke *wederzijdse* ontwapening in twee fasen:

- de eerste fase bestaat uit het vernietigen van alle offensieve kernwapens;
- de tweede fase bestaat uit het vernietigen van alle defensieve kernwapens. De westerse bondgenoten kunnen als uiting van goede wil beginnen met een eenzijdige ontwapening door vernietiging van hun defensieve kernwapens op de minder strategische plaatsen.

1.4. Zolang er geen algemeen aanvaardbaar alternatief is, blijft Nederland lid van de NAVO.

1.5. Nederland heeft zich als lid van de NAVO loyaal te gedragen tegenover zijn bondgenoten. De in gezamenlijk overleg overeengekomen defensieverplichtingen worden onverkort nageleefd.

1.6. De regering zet zich actief in om de biologische en chemische wapensystemen de wereld uit te bannen. In verband hiermee pleit zij voor instelling van een internationale kommissie, die zal onderzoeken hoe het bestaande verdrag inzake uitbanning van deze wapens wordt nageleefd door alle landen die dit hebben geratificeerd.

1.7. De regering stelt onmiddellijk een blokkade in tegen die landen die biologische en chemische wapens gebruiken

bij hun oorlogvoering.

1.8. Onafhankelijk van de vorderingen bij internationale onderhandelingen om de kernwapens uit te bannen, laat de overheid in Nederland een *brede maatschappelijke diskussie* van start gaan over de verschillende manieren waarop Nederland hieraan kan bijdragen. Deze brede maatschappelijke diskussie wordt afgerond met een *referendum* over dit vraagstuk, indien de wettelijke bepalingen omtrent deze vorm van volksraadpleging geregeld zijn (zie het staatkundig programma op bl.5 hiervoor).

1.9. De konventionele bewapening wordt uitgebouwd teneinde de multilaterale afhankelijkheid van kernwapens bij de landsverdediging te verminderen.

1.10. Behalve aan het voldoen aan de NAVO-verplichtingen worden de defensie-uitgaven voornamelijk besteed aan de aanschaf van dynamische wapens, zoals lichte tanks, de modernste vliegtuigen met korte of minimale landingsbaan/plaats, patrouillevaartuigen en amfibievoertuigen. Gezien het landschap en de bodemgesteldheid zijn deze dynamische wapens het doeltreffendst bij de verdediging van het land tegen invallers. Bij modernisering van het wapentuig wordt gestreefd naar optimale *wendbaarheid* en *kleinschaligheid*.

1.11. De nederlandse legermacht zal bestaan uit:

- beroepssoldaten,
- militaire vrijwilligers,
- dienstplichtigen,
- de staf van de Bescherming Burgerbevolking (BB),
- de staf van de Burgerlijke Ongehoorzaamheid (BO),
- de staf van het Centrum voor Economisch Verantwoorde Autarkie (CEVA).

2. De civiele verdediging.

2.1. De civiele verdediging bestaat uit twee overheidslichamen met een bezoldigde staf en als medewerkers dienstplichtigen en vrijwilligers. Deze lichamen zijn de Bescherming Burgerbevolkingen (BB) en de Burgerlijke Ongehoorzaamheid (BO).

2.2. De BB wordt ingeschakeld bij de bestrijding van de direkte nadelige gevolgen van oorlogshandelingen voor de burgerbevolking, bij coördinatie van evacuatieën.

vervoer van burgerslachtoffers en distributie van hulpgoederen, en bij bouw en onderhoud van schuilkelders.

2.3. De BB wordt ook ingeschakeld bij de bestrijding van nadelige gevolgen voor de burgerbevolking in andere situaties, die door de mens of natuur veroorzaakt zijn en die een totale ontwrichting van het dagelijkse leven op plaatselijk dan wel landelijk nivo inhouden.

2.4. De BB-staf wordt samengesteld uit vertegenwoordigers van rijk, gemeenten en leger.

2.5. De BO heeft als taak akties voor te bereiden en te coördineren tegen de bezetter met als doel de bezetting van Nederland of delen daarvan voor hem onaantrekkelijk te maken.

2.6. De BO-staf wordt samengesteld uit vertegenwoordigers van verschillende maatschappelijke groeperingen en van het rijk.

3. De sociaal-ekonomische verdediging.

3.1. De sociaal-ekonomische verdediging van Nederland bestaat uit een overheidslichaam ondergebracht bij het Ministerie van Ekonomische Zaken, namelijk het Centrum voor Ekonomisch Verantwoorde Autarkie (CEVA), en uit een semi-overheidsorgaan, de Stichting Sociale/Medische Defensie en Overlevingsedukatie (SOMEDO).

3.2. Het CEVA rekent jaarlijks uit hoe groot de voorraad aan overlevingsmiddelen, produktiemiddelen, vervangingsmiddelen en reserveonderdelen moet zijn en welke andere maatregelen er genomen moeten worden om stand te houden tegen boycot- en andere isoleringsmaatregelen van buitenlandse agressoren. Tevens draagt CEVA zorg voor onderhoud en regelmatige vernieuwing van deze voorraad.

3.3. De SOMEDO organiseert EHBO- en overlevingskursussen aan alle instellingen van het openbaar en het bijzonder onderwijs.

3.4. De CEVA-staf wordt voorgezeten door een vertegenwoordiger van het Ministerie van Ekonomische Zaken. Zij bestaat verder uit vertegenwoordigers van werknemers- en werkgeversorganisaties, verschillende andere maatschappelijke groeperingen, alsmede van TNO en ZWO.

3.5. In het stichtingbestuur van SOMEDO hebben zitting: een vertegenwoordiger van het Ministerie van Onderwijs,

van de medische- en onderwijssektor en van ZWO en TNO.

4. *Dienstplicht.*

4.1. Er worden vier dienstplichtmogelijkheden geschapen:

- op het gebied van de militaire verdediging,
- op het gebied van de civiele verdediging (BB en BO),
- op het gebied van de sociaal-ekonomische verdediging (CEVA en SOMEDO),

- op het gebied van de ontwikkelingssamenwerking.

Op deze wijze bestaat een ruime keus om naar eer en geweten het land te dienen.

4.2. Iedere man of vrouw die de nederlandse nationaliteit bezit en zijn of haar achttiende jaar vervuld heeft is dienstplichtig.

4.3. De duur van de dienstplicht bedraagt in het totaal vijftien trainingsmaanden en drie herhalingsmaanden.

Naar keuze kan men de trainingsmaanden aaneengesloten uitdienen dan wel de eerste twee jaar drie aaneengesloten maanden en de resterende negen maanden verspreid over de daaropvolgende negen jaar. Na vervulling van de vijftien trainingsmaanden dient men de drie herhalingsmaanden uit, verspreid over de jaren totdat men het 45ste jaar vervuld heeft.

4.4. Het vrijwilligerswerk in leger, BB, BO, het CEVA, de SOMEDO en in de ontwikkelingslanden geldt ook als kompensatie voor de (resterende) dienstdtijd.

4.5. Vrijstelling vanwege lichamelijke en/of mentale gebreken en uitstel wegens studie, familieomstandigheden of andere redenen worden bij de wet geregeld.

4.6. Naar zwitsers voorbeeld betalen zij, die vrijstelling van dienstplicht hebben verkregen tot hun 45ste jaar, jaarlijks een bepaalde belastingsom teneinde op deze wijze alsnog te kunnen bijdragen aan de veiligheid van het land, waarin zij wonen.

2.4. O P W E G N A A R E E N R E C H T V A A R - D I G E W E R E L D O R D E

Richtlijnen voor een slagvaardig ontwikkelingsbeleid.

Inleiding.

De ongelijke verdeling van schaarse goederen over deze wereld en de hiermee samenhangende mondiale kloof tussen arm en rijk behoren tot de voornaamste oorzaken van de huidige spanningen en noodsituaties in binnen- en buitenland. Het op christendom en humanisme gebaseerde normbesef verplicht de nederlandse regering om deze ellende met alle mogelijke middelen te bestrijden. Deze middelen bestaan onder meer uit:

1. geldelijke voorzieningen,
2. vrijwillige mankracht, en
3. economische maatregelen.

Deze middelen dienen doeltreffend gebruikt te worden om de mensonterende kloof tussen arm en rijk zo spoedig mogelijk te dichten. Dit gebeurt door een *samenwerking op voet van gelijkheid* tot stand te brengen tussen landen die ruimschoots over deze middelen kunnen beschikken en landen die gedeeltelijk of geheel de middelen missen om zich te ontwikkelen tot een nivo, waarop zij in redelijke mate kunnen voorzien in hun eigen onderhoud (*self-reliance*).

Oprichting van een Wereldrampenfonds.

Behalve bovengenoemde ontwikkelingsmiddelen naar economische draagkracht ter beschikking te stellen voor het realiseren van een duurzame rechtvaardige verdeling van de schaarse goederen op deze wereld, heeft de nederlandse samenleving ook de morele plicht om naar vermogen de akute nood te lenigen van mensen en dieren ten gevolge van rampen veroorzaakt door de natuur of door de mens. Hiertoe dient de nederlandse regering te ijveren voor oprichting van een *Wereldrampenfonds*, te beheren door de Verenigde Naties. De overheid stort jaarlijks in dit fonds een bedrag, dat een bepaald veelvoud bedraagt van het bedrag dat partikulieren in Nederland ieder jaar weten op te brengen om deze akute nood te lenigen. Dit veelvoud wordt jaarlijks vastgesteld door de Tweede Kamer te laten kiezen uit verschil-

lende percentages, die berekend zijn door het Ministerie van Financiën vóór indiening van de jaarlijkse begroting.

1. De geldelijke ontwikkelingsbijdragen.

1.0. Ontwikkelingssamenwerking wordt slechts aangegaan met landen, die bereid zijn zichzelf te ontwikkelen. Ontwikkelingssamenwerking wordt bij voorkeur aangegaan met landen die een democratisch stelsel handhaven of bereid zijn deze te ontwikkelen.

1.1. Het bedrag dat Nederland jaarlijks uittrekt voor ontwikkelingssamenwerking wordt verhoogd tot 1,5 % van het Bruto Nationaal Produkt (in 1979 was dit 0,93 % ofwel \$ 1.404 miljoen).

1.2. Vanaf het jaar dat deze 1,5 % bereikt is, fluktueert dit bedrag recht evenredig met het groei- respectievelijk afnemingspercentage van het nederlandse BNP.

1.3. Het totale bedrag aan ontwikkelingsgelden wordt samengesteld uit:

33 % bijdragen aan de armste landen in de wereld;

50 % bijdragen aan remigratieprojecten in Suriname, Turkije, Marokko en andere herkomstlanden van migranten in Nederland;

17 % bijdragen aan ontwikkelingsprojecten in Indonesië. Alleen voorzover vrijwillige remigratie een succes blijkt zal de 50 % bijdrage aan remigratie-projecten voortgezet worden. Afhankelijk van de bereikte en te verwachten remigratie-resultaten worden jaarlijks de bijdragen bijgesteld.

De armste landen.

1.4. De 33 % wordt jaarlijks in zijn geheel overgedragen aan de UNCTAD (De VN-Konferentie voor Handel en Ontwikkeling) om als werkkapitaal te dienen voor haar aktieprogramma's ten bate van de armste landen.

1.5. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken ziet toe dat de UNCTAD deze 33 % besteedt aan:

1. het ontwikkelen van een zelfstandig draaiende voedselproduktie;

2. (her)bebossingsprojecten en andere ekologische verbeteringsprojecten;

3. het ontwikkelen van een zelfstandige en milieuvriendelijke energieuishouding;

4. industrialisatie, mits deze overeenkomt met de wensen en belangen van het betrokken gebied en sociaal en ekologisch verantwoord wordt opgezet, dit alles in de armste landen, waarvoor de UNCTAD ontwikkelingsprogramma's heeft uitgewerkt.

De remigratielanden.

1.6. De Centruumpartij stelt vast dat Nederland uit ekologisch en sociaal-ekonomisch oogpunt ónmogelijk een immigratieland kan zijn. (Ze stelt deze konstatering ter discussie in een door haar bepleite *brede maatschappelijke discussie*; vgl. bl.5 hiervoor).

Ze stelt verder vast dat de migratiestroom naar Nederland hoofdzakelijk veroorzaakt wordt door het feit dat de herkomstlanden van deze migranten ontwikkelingslanden zijn die over niet voldoende mogelijkheden beschikken om voor hun hele bevolking een redelijk bestaan te garanderen. Emigratie naar Nederland lost deze ontwikkelingsproblematiek niet op. Integendeel: de herkomstlanden worden door de deviezenstroom die de migranten op gang brengen financieel steeds afhankelijker van Nederland, terwijl deze geldstroom niet of nauwelijks bijdraagt tot een evenwichtige ontwikkeling van hun infrastructuur. Bovendien lijden de migranten en hun nakomelingen zelf onnodig veel onder allerlei aanpassingsmoeilijkheden, die voortvloeien uit het feit dat zij zich *uit materiële overwegingen* genoodzaakt voelen naar een land als Nederland te komen, dat een cultuur bezit -gebaseerd op een christelijk en humanistisch normen- en waardenpatroon- dat zij niet zonder een ernstige identiteitskrisis tot de hunne kunnen maken.

Ook grote delen, zo niet de meerderheid, van de nederlandse bevolking blijkt niet in staat of van zins te zijn om een dergelijk groot aantal migranten op harmonische wijze te doen integreren in de nederlandse samenleving. De vraag rijst hierbij of het wel democratisch is om een zo grote verandering van samenstelling van een samenleving op zo kort termijn als één decennium op te dringen aan de inwoners van Nederland. Een brede maatschappelijke discussie en/of referendum zal hierover uitsluitsel moeten geven. Tot slot konstateert de Centruumpartij dat de sociaal-culturele spanningen, die zo'n

massale migratie met zich mee brengen, de laatste jaren voor met name de tenachtergestelde groepen in de nederlandse samenleving tot haast ondraaglijke hoogte zijn gestegen, door de economische recessie en de toenemende schaarste aan werk, woon- en rekreatieruimte in het overvolle Nederland.

1.7. Op grond van het feit dat de mondiale kloof tussen arm en rijk een migrantenstroom heeft teweeggebracht van arme ontwikkelingslanden met veel ruimte en weinig geld naar een land als Nederland met veel geld en weinig ruimte, met alle onaangename gevolgen van dien voor zowel migranten als nederlanders, stelt de Centruumpartij als oplossing voor dat 50% van de ontwikkelingsgelden besteed wordt aan:

1. het scheppen van werkgelegenheid in de herkomstlanden van de migranten,
2. andere maatregelen die vrijwillige remigratie aantrekkelijk maken.

1.8. Met de regeringen van Suriname, Turkije, Marokko en andere herkomstlanden van migranten in Nederland worden duidelijke afspraken gemaakt om de vrijwillige remigratie te bevorderen. Hiertoe stelt de regering met deze landen een vijfjarenplan op.

Indonesië.

1.9. De nederlandse regering erkent de historische verplichtingen van Nederland jegens de Republiek Indonesia. In verband hiermee besteedt de regering jaarlijks 17 % van de ontwikkelingsgelden om samenwerkingsprojecten te bekostigen die de economische en ekologische infra-structuur van Indonesië ten goede komen.

2. Mobilisatie van vrijwillige mankracht.

2.1. Het vrijwilligerswerk in ontwikkelingslanden geldt als vervangende dienstplicht.

2.2. Overeenkomstig haar financiële draagkracht draagt de overheid bij aan de reis- en verblijfskosten van deze vrijwilligers, alsmede aan allerlei faciliteiten die zij bij hun ontwikkelingswerk nodig hebben.

2.3. De vrijwilligers worden als zodanig erkend en ondersteund door de nederlandse overheid, indien zij

hun ontwikkelingswerk verrichten ten bate van

1. UNCTAD-projekten voor de armste landen,
2. remigratie-projekten in Suriname, Turkije, Marokko en andere herkomstlanden van migranten in Nederland;
3. samenwerkingsprojekten in Indonesië.

3. *Ekonomische maatregelen.*

3.1. De nederlandse regering steunt de Verenigde Naties in hun streven een Nieuwe Internationale Economische Orde (NIEO) te vestigen door allerlei economische maatregelen, zoals:

1. het voorkomen van een nadelige ontwikkeling van de ruilvoet voor ontwikkelingslanden;
2. het vergroten van het aandeel van de ontwikkelingslanden in de wereldhandel en -produktie;
3. vermindering van handelsbelemmeringen voor produkten uit ontwikkelingslanden;
4. het helpen formuleren en doen naleven van internationale gedragskodes voor multinationale ondernemingen;
5. het stimuleren van een uitwisseling van wetenschappelijke, technologische en andere vormen van kennis en vaardigheid, die een rechtvaardige verdeling van schaarse goederen op deze wereld bevorderen.

4. *Vluchtelingen.*

4.1. Vluchtelingen dienen zo dicht mogelijk bij hun land van oorsprong gehuisvest te worden, teneinde hun terugkeer optimaal mogelijk te maken. Zoals de vluchtelingenproblemen in Europa binnen dit kontinent zelf werden opgelost, dienen in andere werelddelen deze problemen idealiter binnen de desbetreffende regio's opgelost te worden. Hierbij zijn de diverse internationale organisaties behulpzaam. Dit uitgangspunt is normatief bij het hanteren van de vreemdelingenwet en het asielrecht. Misbruik van dit recht wordt voorkomen.

2.5. OP ZOEK NAAR EEN ZINVOL

BESTAAN

Onderwijs- en cultuur-programma van de Centruumpartij.

Inleiding.

Het leven bestaat niet alleen uit werken of voorbereiding hiertoe. Er staat de mens een schier onuitputtelijke hoeveelheid alternatieven open om hieruit een zelfstandige keuze te maken teneinde voor zichzelf en zijn medemens een zinvol bestaan op te bouwen.

Iedere vorm van dwang bij deze keuze is in beginsel uit den boze. Want een mens is als vrijgeboren wezen pas werkelijk zichzelf als hij in volle vrijheid zijn eigen weg kan kiezen. In dit licht is de voornaamste taak van de overheid -die immers bestaat om het algemeen belang te dienen- zoveel mogelijk hindernissen op de ruimen die de nederlandse burger belemmeren in zijn ontplooiing tot volwaardig mens.

De mens leeft niet alleen. Hij heeft in zijn levensonderhoud én in de zingeving aan zijn bestaan zijn medemens nodig. Zo zijn zij samen verantwoordelijk voor elkaars wel en wee. Het begrip *verantwoordelijkheid* is voor de Centruumpartij derhalve het normatieve uitgangspunt bij het opstellen van haar onderwijsbeleid. In dit kader wordt het hele onderwijsstelsel zó ingericht, dat iedereen zijn verstandelijke vermogens, gevoelens en lichamelijke vermogens optimaal kan ontplooiën, teneinde deze verantwoordelijkheid jegens zichzelf en zijn medemens ten volle aan te kunnen.

Door de geschiedenis heen hebben de inwoners van Nederland genoemde vermogens en gevoelens in vruchtbare wisselwerking met elkaar ontwikkeld tot een specifiek cultuurpatroon. Dit zogeheten nederlandse cultuurpatroon wordt gekenmerkt door *christendom* en *humanisme*. De primaire doelstelling van het cultuurbeleid van de Centruumpartij zijn daarom *behoud* en *dynamische uitbouw* van dit cultuurpatroon. Zij streeft naar 'behoud', omdat op grond van de individuele inbreng van generaties nederlanders dit cultuurpatroon mede bepalend is voor de identiteit van de leden van de nederlandse samenleving. Zij streeft bovendien naar 'dynamische uitbouw', omdat dit cultureel erfgoed be-

staat dank zij een voortdurende gezamenlijke inbreng van generaties *levende* wezens. Het blijft derhalve alleen levensvatbaar als het niet star en statisch wordt, maar even soepel en veranderlijk blijft als het *leven* zelf.

1. *Niet voor de school maar voor het leven leren wij.*

1.1. Het onderwijsstelsel wordt zo ingericht, dat ieder-
een *gelijke kansen* op onderwijs heeft. De natuurlijke
verschillen in begaafdheid worden als positief ervaren
voor de verwerkelijking van een ideale samenleving,
waarin de een de ander aanvult. Voorkomen wordt, dat
deze verschillen leiden tot (bevestiging van) sociale
ongelijkheid. Het statusverschil tussen hoofd-, hand-
en andere vormen van menselijke arbeid wordt middels
dit stelsel actief bestreden.

1.2. De *leerplicht* geldt voor iedereen van het vierde
tot en met het zeventiende jaar (dus in totaal 14 jaren).
Het *leerrecht* geldt daarna voor het leven.

1.3. De leerplicht-periode wordt opgedeeld in een negen-
jarige fase van *basis-onderwijs*, waaraan de 4- tot en
met 12-jarigen deelhebben; een driejarige fase van
midden-onderwijs voor 13- tot en met 15-jarigen; en een
tweejarige fase van *boven-onderwijs* voor 16- tot en met
17-jarigen.

1.4. De leerrecht-periode begint dus tijdens of na het
het vervullen van de dienstplicht en wordt eveneens op-
gedeeld in drie fasen:

een *theoretische* fase van twee tot vier jaar;

een *praktijkgerichte* fase van één tot drie jaar;

een *na/bijbscholings*-fase gedurende het verdere leven.

Het beursen-stelsel wordt in overeenstemming met deze
fasen gereorganiseerd.

1.5. *Kunst, kennis en sport* zijn drie volstrekt gelijk-
waardige hoofdbestanddelen van de nederlandse cultuur.
Het onderwijs in alle fasen besteedt in beginsel even-
veel aandacht aan ieder van deze bestanddelen.

1.6. *Kunstzinnige vorming* richt zich op het ontwikkelen
en bevorderen van de menselijke creativiteit, zoals het
gestalte geven aan gedachten, gevoelens en andere vor-
men van verbeeldingskracht met behulp van verbale en
non-verbale middelen.

1.7. *Verstandelijke vorming* houdt in, zowel het

ontwikkelen en bevorderen van intellectuele vaardigheden (theoretische en praktische kennisoverdracht) als van sociale vaardigheden, zoals het verstandig omgaan met eigen en andermans gevoelens (karaktervorming).

1.8. *Lichamelijke vorming* houdt in: het ontwikkelen en in konditie houden van lichamelijke vermogens door middel van sport en spel en het verstandig omgaan met deze vermogens met behulp van kennisoverdracht op het gebied van lichaamsbouw en -functies, hygiëne-, voedingsleer en andere kennisvormen, die de gezondheid van de mens ten goede komen.

Kortom, door bovengenoemde drie vormingsmethoden in geïntegreerde vorm in de lesroosters van alle fasen van de leerplicht- en leer echtperiode op te nemen, wordt voorkomen dat de leerlingen en studenten worden opgeleid tot kenniswaterhoofden (de 'hoofdarbeiders') of tot helaas vaak nog steeds sociaal lager gewaardeerde 'handarbeiders'. Zo'n integratie van vormingsmethoden beoogt recht te doen aan de *gelijkwaardigheid* van alle menselijke vermogens, bestrijdt de sociale onder- of overwaardering van sommige daarvan en is bedoeld om de leerlingen en studenten te vormen tot kritische burgers die hun verantwoordelijkheid jegens zichzelf en hun medeburgers kennen.

2. De kunst wedijvert met de natuur.

2.1. Kunst en natuur zijn geïntegreerde bestanddelen van het vaderlands erfgoed. Het bewaren, verrijken en overdragen van dit erfgoed is een proces waar iedere nederlander aan deelneemt. De overheid heeft als taak het scheppen en in stand houden van mogelijkheden voor alle nederlanders om optimaal aan dit proces deel te nemen.

2.2. De huidige kunstmatige scheiding tussen cultuur-overdracht (waaronder het onderwijs) en kunstproductie en -konsumptie in twee afzonderlijke ministeries (O&W en CRM) wordt ongedaan gemaakt door wederoprichting van het Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen (OKW)(zie bl.6 hiervoor).

2.3. Het landelijk afstemmen van kulturele en natuurbelangen op elkaar, geschiedt door oprichting van een Interdepartementaal Koördinatiecentrum voor Cultuur en

Natuur (IKKN). De IKKN-staf bestaat uit vertegenwoordigers van de Ministeries van OKW en Milieu (zie bl. hiervoor) alsmede van maatschappelijke groeperingen uit de sectoren van onderwijs, kunst, wetenschap en natuurbeheer. Het IKKN wordt om beurten voorgezeten door de vertegenwoordiger van OKW en van Milieu.

2.4. Er wordt een nieuwe Raad voor Kunst (RvK) ingesteld. Deze Raad stelt jaarlijks een landelijke begroting op uit de gewenste plaatselijke, regionale en landelijke overheidsbijdragen voor kunst-activiteiten. Hij beslist over subsidie-aanvragen. Deze taken verricht de RvK in het kader van zijn hoofddoelstelling: het opkomen voor de vrijheid en onafhankelijkheid van de kunst en de kunstenaar. De RvK wordt voorgezeten door de vertegenwoordiger van het Ministerie van OKW. Verder hebben hierin zitting vertegenwoordigers van plaatselijke en regionale overheden en volgens een democratische procedure gekozen vertegenwoordigers van kunstvakopleidingen, beroeps- en amateurverenigingen voor kunstzinnige activiteiten alsmede vertegenwoordigers van musea en andere kunstzinnige instellingen.

3. Een spreekbuis voor iedereen.

3.1. De totale hoeveelheid radio- en tv-zendtijd wordt vastgesteld door het Ministerie van Milieu met het oog op een verantwoord energieverbruik.

3.2. Deze zendtijd wordt opgedeeld in drie gelijke delen ten behoeve van:

1. een zo *objectief* mogelijke informatie-overdracht door de Nederlandse Omroep Stichting (NOS) in belang van het algemeen;

2. een opinie-vormende ('*subjektieve*') informatie-overdracht te verzorgen door partikuliere omroepverenigingen. De hoeveelheid toegewezen zendtijd aan deze verenigingen is gekoppeld aan het aantal leden, dat zij hebben.

3. edukatieve doeleinden te verzorgen door een hiervoor op te richten Omroep Edukatie Raad (OER). Deze Raad wordt voorgezeten door een vertegenwoordiger van het Ministerie van OKW. Verder hebben erin zitting vertegenwoordigers van alle edukatieve instellingen in den lande.

3.3. Er wordt van overheidswege een onderzoek ingesteld hoe de lokale zendtijd het eerlijkst onder radio- en tv-zendamateurs kan worden verdeeld.

2.6. E E N V E I L I G N E D E R L A N D

Misdadpreventie en -bestrijdingsprogramma van de Centruumpartij.

Inleiding.

In slechts twee decennia is het straatbeeld in Nederland ingrijpend veranderd. Kon men in het nabije verleden zijn auto nog rustig onafgesloten laten staan (iets dat b.v. nog op vele plaatsen in Zwitserland kan), zijn fiets met slechts een eenvoudig slot beveiligen, de melkboer, groenteman en andere bestellers aan huis het bestelde rustig voor de buitendeur laten deponeren, nu is dit alles volstrekt onmogelijk geworden. In onze huidige wegwerp-maatschappij vervagen de normen van het mijn en dijn, waardoor winkeldiefstallen, berovingen en vandalisme steeds vaker voorkomen, terwijl daarentegen de strafmaat hiervoor steeds minder schijnt te worden. Hier komt nog bij dat de afstand tussen de gewone burger en de politie steeds groter wordt: de 'oom agent' die voorheen zijn wijk min of meer persoonlijk kent, heeft plaats gemaakt voor de 'agent in blik', die anoniem rijdend in patrouille-auto's nogal willekeurig zijn bonnen lijkt uit te delen. In deze sfeer van anonymiteit kan het gebeuren dat het rechtsgevoel van de fatsoenlijk levende burger dagelijks verkracht wordt: hij ziet namelijk enerzijds dat de politie -uit begrijpelijke zelfbehoudsdrift- afhankelijk van de te verwachten weerstand brutaal, slap of helemaal niet optreedt bij ernstige verstoringen van de openbare orde (kraakrellen e.d.), intimidatie en geweldpleging tegen politieke tegenstanders, rond drugs-café's, enz., terwijl diezelfde politie kordaat en onverbiddelijk optreedt bij bekeuringen vanwege een niet werkend achterlicht of ander 'onnozel' vergrijp.

De Centruumpartij pleit derhalve voor consequente en doortastende maatregelen, die de veiligheid van de burger verhogen en bovendien zijn rechtsgevoel optimaal respekteren. Zij heeft hierbij vier categorieën maatregelen op het oog, namelijk die welke:

1. de vertrouwensrelatie tussen burger en politie verbeteren;

2. de zekerheid en veiligheid in het leven van alle dag garanderen;
3. de privé-sfeer van de individuele burger niet aantasten;
4. het korrigerend effect van de strafmaatregelen verhogen (de straf moet niet leiden tot verbittering maar tot inkeer).

1. Herstel van de vertrouwensrelatie tussen burger en politie.

1.1. Er komt een landelijk politiekorps. Dit staat onder toezicht van de Minister van Binnenlandse Zaken. Op deze wijze wordt een *konsekwent* politiebeleid gewaarborgd.

1.2. De te voet patrouillerende wijkagent wordt overal binnen de bebouwde kom ingevoerd. Deze wijkagent dient op alle uren van de dag bereikbaar te zijn voor de buurtbewoner, die een beroep op hem wil doen.

1.3. Meer nog dan voorheen wordt erop gelet dat de politie zowel *doortastend* als *taktvol* optreedt bij het voorkomen dan wel bestrijden van misdaad en overtredingen. In verband hiermee ruimen de politieopleidingen meer plaats in voor het aanleren van psychologisch verantwoord optreden.

2. Zekerheid en veiligheid in het dagelijkse leven.

2.1. Er worden *zeer strenge maatregelen* genomen tegen de handel in verdovende middelen, het illegaal binnenkomen en -halen van vreemdelingen en tegen gijzelingen.

2.2. Er komt een wet voor *verplicht afkicken* van drugsverslaafden. Deze verslaafden worden verpleegd in landelijke omgeving.

2.3. Het kraken van panden wordt tegengegaan door GEB en PTT opdracht te geven al hun leveringen en diensten hieraan te staken. Uiteraard wordt gelijktijdig de oorzaak van het kraken, zoals de schandalige woningnood en misdadige huizen- en grondspeculatie, binnen de kortst mogelijke tijd de wereld uit geholpen!

2.4. Vandalisme en stroperij worden landelijk bestreden. De overheid stelt een onderzoek in in hoeverre hierbij vrijwilligers kunnen worden ingeschakeld.

3. Het respektieren van de privé-sfeer van het individu.

3.1. De zedelijkheidswetgeving wordt uit de publiek-rechtelijke sfeer gehaald: seksualiteit hoort tot de privé-sfeer van de individuele burger. De overheid eerbiedigt deze privé-sfeer en waakt tegen iedere inbreuk hierop.

3.2. Iedere vorm van diskriminatie of opzetten hiertoe op grond van ras, geloof, geslacht en sexuele geaardheid in openbare gelegenheden wordt krachtdadig bestreden.

4. Alternatieve strafformen.

4.1. De overheid stelt een onderzoek in naar de mogelijkheid alternatieve strafformen in te voeren, die positief kunnen werken op het inkeer-proces van de gestrafte, zoals het schoonmaken van de openbare weg, van met 'graffiti' bekladde muren, van ziekenhuizen, enz.; of het herstellen of terugverdienen van door vandalisme toegebrachte schade aan andermans eigendommen.

2.7. EEN LEEFBAAR MILIEU

Milieu- en ruimtelijke ordening programma van de Centruumpartij.

Inleiding.

Het nederlands grondgebied herbergt nu meer dan 14 miljoen mensen. Dit aantal neemt jaarlijks nog steeds toe. Dit betekent dat woon-, werk- en recreatie-ruimte steeds schaarser wordt. Iedere inwoner meer betekent weer meer produktie en/of konsumptie en in ieder geval meer vervuiling. En dan te bedenken dat het zelfreinigend vermogen van het nederlandse oppervlakte-water slechts het organisch afval van slechts zo'n vier miljoen inwoners aankan! Met behulp van de techniek kunnen wij dit vermogen verdubbelen en zelfs kennelijk verdriedubbelen. Maar dan schijnen de grenzen van ons huidig technisch kunnen vrijwel bereikt te zijn. Hoe dan ook, de steeds veelvuldiger wordende gifvondsten, toenemende smog-vorming en andere symptomen van milieu-vervuiling tonen aan dat zowel de techniek als het organisatie-vermogen van de mens duidelijk tekort schieten in het organisch en chemisch afval, uitworp van verbranding en andere milieu-gevaarlijke stoffen. Een en ander maakt duidelijk, dat de achteruitgang en aantasting van natuur en landschap in Nederland de laatste decennia schrikbarende vormen hebben aangenomen. Zo sterven verschillende inheemse plant- en diersoorten verder uit. De verzuring en verzilting van bodem en oppervlakte-wateren zet door, de ophoping van milieu-gevaarlijke stoffen in de voedselketens naderen of overtreffen in steeds meer gevallen het ekologisch toelaatbare. De overbejaging, overbevissing, overbewandeling van natuur en landschap, alsmede de flora- en faunavervalsing (import van uitheemse soorten voor economische, recreatie- en andere doeleinden) verarmen ons natuur-erfgoed steeds meer. Tot slot draagt een ondoelmatig gebruik van onze energie-bronnen en voorraden het zijne bij tot een algehele ekologische ontwrichting van ons leefklimaat.

In het volle besef, dat de huidige generatie nederlanders het aan hun nakomelingen *verplicht* is het vaderlands erfgoed aan natuur en landschap zo ongeschonden

mogelijk door te geven aan de volgende generaties, kiest de Centruumpartij duidelijk voor herstel van de ekologische leefbaarheid -parallel aan die van de sociale leefbaarheid (zie bl.8 en verder)- als prioriteit boven een vermeerdering van de materiële welvaart. Aangezien iedere nederlander verantwoordelijk en aansprakelijk is voor handhaving dan wel verbetering van de kwaliteit van zijn leefmilieu, dient het milieu-beleid van de regering zó te worden geformuleerd, dat dit optimale waarborgen biedt voor de medezeggenschap en het meebeslissingsrecht van iedere staatsburger. Onder 'milieu' wordt hier verstaan het gehele zichzelf onderhoudende kringloopsysteem (ekosysteem) waarvan de mens deel uitmaakt.

Op grond van het voorafgaande gelden als voornaamste richtlijnen bij het opstellen van het milieu- en ruimtelijke orderingsbeleid van de Centruumpartij de volgende stellingname's:

1. de vervuiler betaalt;
2. kleinschaligheid in ruimtelijke ordening;
3. hergebruik (recycling) van energie en materiaal;
4. verantwoordelijk zijn voor al wat leeft.

1. Een vijfjarenplan.

1.1. De regering stelt een milieu-vijfjarenplan op, ten einde de ekologische achteruitgang en aantasting van natuur en landschap een halt toe te roepen en deze ontwikkeling om te zetten in een merkbare verbetering in de kwaliteit van het nederlandse milieu.

1.2. Door aankoop, onteigening, afgrenzing en andere wettelijke middelen zorgt de overheid in deze vijf jaar, dat het totale aantal *natuurgebieden* (nu 2,25% van het nederlandse grondgebied) toeneemt tot minstens 3,25%. Tevens neemt zij maatregelen om de *landschapsparken* en het *stadsgroen* in omvang en kwaliteit te laten toenemen.

2. De vervuiler betaalt.

2.1. Er komt een Raad voor Milieu-zaken, voorgezeten door de Minister van Milieu. Voorts hebben in deze Raad zitting vertegenwoordigers van het Ministerie van OKW, van Welvaart en van Welzijn, alsmede van het Landelijk Milieu Overleg (LMO), dat in beginsel uit vertegenwoordigers van alle milieu-organisaties bestaat, en ten

slotte uit vertegenwoordigers van werkgevers- en werknemersorganisaties, van TNO, ZWO en ECN. Deze Raad stelt landelijke normen voor toelaatbare milieu-vervuiling voor. Hij coördineert de milieu-edukatie ten behoeve van leerplichtigen, konsumenten en producenten. Voorts int de Raad de milieubelasting op bedrijven en partikulieren. Hij gebruikt deze gelden, aangevuld met middelen uit andere bronnen, om voorzieningen te bekostigen die verbetering van het milieu beogen.

2.2. De *milieubelasting* berust op het beginsel 'de vervuiler betaalt'. Dit wil echter niet zeggen dat wie meer geld heeft, meer vervuilen kan! Daarom wordt bij heffing van deze belasting op scherp progressieve wijze rekening gehouden met de financiële draagkracht van de belastbare rechtspersonen.

Kleinschaligheid als richtlijn voor ruimtelijke ordening.

3.1. De overheid ziet bij haar landelijke, regionale en plaatselijke planning toe, dat de afstand tussen woon-, werk- en recreatie-gebieden sociaal en ekologisch aanvaardbaar is. In verband hiermee worden *geén slaapwijken* of *slaapsteden* meer gebouwd en de bestaande geherstructureerd tot meer organisch gestructureerde leefgemeenschappen. Voorts wordt *cityvorming* (bank-, hotel- en kantoorconcentraties) tegengegaan en worden *verkeersdoorbraken* om stads- en dorpskernen bereikbaar te maken voor partikulier gemotoriseerd vervoer verboden.

3.2. De bouw van doorgaande vrije fietsroutes alsmede vrije banen voor het openbaar vervoer hebben *absolute* voorrang boven uitbreiding van het wegennet ten behoeve van het particulier vervoer.

3.3. Er komt een (konsultatief) referendum over de wenselijkheid van een autovrije (zon)dag.

3.4. Binnenstad en woonkernen worden zoveel mogelijk autovrij gemaakt. In verband hiermee worden uitgebreide parkeerfaciliteiten geschapen aan de rand van de bebouwde kommen en wordt een vlotte en goedkope verbinding tot stand gebracht tussen deze parkeervelden en de woon- en werkkernen door middel van het openbaar vervoer.

4. Hergebruik van energie en grondstoffen.

4.1. De overheid draagt alle industriële energiegebruikers op voorzieningen te treffen voor een optimaal hergebruik van energie en grondstoffen.

4.2. De landelijke, regionale en plaatselijke overheden treffen maatregelen om het hergebruik te bevorderen van papier, glas, kunststoffen en ander materiaal in de konsumptieve sfeer.

4.3. In het onderwijsstelsel worden opleidingen tot milieu-vriendelijke beroepen, zoals 'schilleboer', 'lompeboer', biologisch-dynamisch landbouwer, en dergelijke sterk bevorderd. Er worden belasting- en andere faciliteiten geschapen om deze beroepen ook financieel meer aantrekkelijk te maken.

5. Verantwoordelijkheid voor al wat leeft.

5.1. Er wordt een Raad voor de Rechten voor Al wat Leeft (RAL) ingesteld. Deze Raad wordt voorgezeten door een vertegenwoordiger van het Ministerie van Milieu. In deze Raad hebben voorts zitting vertegenwoordigers van het Ministerie van Welvaart, van alle dieren- en plantenbeschermingsorganisaties alsmede van werkgevers- en werknemersorganisaties uit sectoren als de landbouw, visserij, de kosmetika- en farmaceutische industrieën en andere levend materiaal verwerkende ondernemingen. De Raad heeft als taak op te komen voor de rechten van alle wezens, die het materiaal leveren voor produktie- en consumptie-doeleinden. Hij voert voorts een actief beleid ter bestrijding van flora- en faunavervalsing, waardoor het voortbestaan van inheemse soorten in gevaar gebracht wordt. Hij stelt een lijst op van landelijk en mondiaal bedreigde plant- en diersoorten en dient de overheid van advies in het nemen van wettelijke maatregelen ter bescherming van deze soorten. Tot slot adviseert de RAL de overheid bij het opstellen van wettelijke maatregelen ter bestrijding van uitwassen in de bio-industrie, dierproeven, wrede slachtvormen en andere vormen van dierenmishandeling.

5.2. Er worden maatregelen genomen om overlast als gevolg van het bezitten van huisdieren te voorkomen, zoals de wettelijke verplichting voor hondenbezitters om binnen de bebouwde kom altijd een schep en uitwerpselen-zak

bij zich te hebben wanneer zij hun huisdier(en) uitlaten. Er worden richtlijnen opgesteld om deze huisdieren hun benodigde bewegingsvrijheid te garanderen.

6. Schoon zijn is ook mooi zijn.

6.1. Ekologische en sociale leefbaarheid gaan hand in hand. In dit licht stelt de overheid dan ook landelijke normen op voor handhaving en uitbreiding van het natuur-, landschaps- en stadsschoon. Deze normen worden bepaald aan de hand van de bouw-, landschaps- en samenlevingsstijlen in alle gewesten binnen de nederlandse grenzen. Zij drukken uit, dat behoud en verdere ontwikkeling van deze stijlen een wezenlijk onderdeel vormen van het landelijk streven tot optimale waarborg van het voortbestaan van het nederlandse cultuurpatroon.

6.2. Er worden geen bouwvergunningen meer verstrekt aan ondernemingen voor de bouw van eentonige woon- en kantoorwijken.

6.3. Er worden geen ruilverkavelingen doorgevoerd die het karakter van een bepaald landschap ernstig aantasten.

6.4. Bij de aanplant van bossen en bembegroeiing wordt iedere vorm van eentonigheid vermeden.

ja Ik steun de Centruumpartij in haar streven Nederland meer leefbaar te maken. Ik geef me daarom op als:

☐ lid

☐ donateur

Ik ontvang hierdoor maandelijks de MIDDENWEG en betaal naar draagkracht:

☐ tarief A: in overl. per kwartaal of ☐ in overl. per jaar

☐ tarief B: f 12,50 per kwartaal of ☐ f 50,00 per jaar

☐ tarief C: f 25,00 per kwartaal of ☐ f 100,00 per jaar

☐ tarief D: f 50,00 per kwartaal of ☐ f 200,00 per jaar

Ik betaal na ontvangst acceptgirokaart.

NAAM : man / vrouw

STRAAT :

POSTCODE : PLAATS :

Geboren op : te :

Ik ben op **dit** ogenblik wel / geen lid van een andere partij,

namelijk : Handtekening :

BESTELBON

Na overmaking van het verschuldigde bedrag t.n.v. Centruumpartij Postgiro 52 87 288 of Centrubank 93 68 02 693 krijg ik het volgende toegestuurd:

..... ex. PARTIJ PROGRAMMA à f 5,00 f

..... ex. MIDDENWEG (nrs.....) à f 4,00 f

..... ex. BESTELNRS: à f f

Totaalbedrag f

☐ Ik wil een jaarabonnement op de MIDDENWEG (f 35,— per jaar) en betaal na ontvangst acceptgirokaart.

NAAM :

STRAAT :

POSTCODE : PLAATS :

CENTRUMPARTIJ

POSTBUS 79

1000 AB AMSTERDAM

HIERLANGS AFKNIPPEN EN VERZENDEN ALS BRIEFKAART (50 CENT)

CENTRUMPARTIJ

POSTBUS 79

1000 AB AMSTERDAM